

BIỆN PHÁP NÂNG CAO AN TOÀN GIAO THÔNG CỦA SINH VIÊN TẠI CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC, CAO ĐẲNG KHI THAM GIA GIAO THÔNG

Ngô Tuấn Đạt

Giảng viên, Trường Đại học Hải Phòng

Tóm tắt: Những năm gần đây, an toàn giao thông đã trở thành một vấn đề nổi cộm, một mối quan tâm, lo ngại ngày càng tăng cao của người dân Việt Nam, đặc biệt là với thế hệ trẻ như sinh viên tại các trường đại học, cao đẳng. Bài viết này sẽ nghiên cứu, làm rõ thực trạng nhận thức của học sinh, sinh viên về vấn đề an toàn giao thông cũng như phổ biến giáo dục về an toàn khi tham gia giao thông cho sinh viên trong giai đoạn hiện nay và hình thành một số đề xuất, giải pháp nhằm tăng cường nhận thức, ý thức an toàn giao thông. Qua đó cho thấy công tác phổ biến, giáo dục về bảo đảm an toàn giao thông cho sinh viên Đại học, Cao đẳng luôn là một vấn đề cấp bách, quan trọng, cần thiết để bảo đảm trật tự an toàn giao thông, bảo vệ tính mạng con người.

Từ khóa: Giáo dục, an toàn giao thông, sinh viên.

MEASURES TO IMPROVE TRAFFIC SAFETY FOR UNIVERSITY AND COLLEGE STUDENTS

Abstract: In recent years, traffic safety has become a prominent issue, an increasing concern and worry of Vietnamese people, especially for the younger generation such as students at universities and colleges. This article will study and clarify the current state of awareness of students on traffic safety issues as well as disseminate traffic safety education for students in the current period and form a number of proposals and solutions to increase awareness and consciousness of traffic safety. Thereby, it shows that the dissemination and education of traffic safety for university and college students is always an urgent, important and necessary issue to ensure traffic order and safety, protecting human lives.

Key words: Education, traffic safety, students.

Nhận bài: 31.12.2025

Phản biện: 24.01.2026

Duyệt đăng: 29.01.2026

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

An toàn giao thông từ trước tới nay luôn là mối quan tâm của toàn xã hội. Đây không chỉ là nan đề của cơ quan quản lý Nhà nước mà còn là vấn đề, trách nhiệm, ý thức bắt buộc của mỗi cá nhân khi tham gia giao thông. Trong thời đại ngày nay, sự phát triển nhanh chóng, mạnh mẽ của kinh tế-xã hội đã kéo theo sự gia tăng chóng mặt của một số phương tiện giao thông. Điều này đã kéo theo nhiều vấn đề nan giải, phức tạp về trật tự, an toàn khi tham gia giao thông, đặc biệt là ở các thành phố lớn, các khu vực trọng điểm về kinh tế, văn hóa, giáo dục,... Ủn tắc, vi phạm luật an toàn giao thông, nghiêm trọng hơn là tai nạn giao thông dẫn đến thương tích, tử vong vẫn đang diễn ra hàng ngày đã để lại nhiều mất mát, hệ lụy đáng tiếc về tính mạng, của cải.

Sau khi nhận thấy tầm quan trọng của giáo dục đối với trách nhiệm, ý thức của thế hệ trẻ về an toàn giao thông, Bộ Giáo dục và Đào tạo đã chủ động triển khai nhiều hoạt động, chương trình thiết thực nhằm mục đích đưa việc nâng cao nhận thức về vấn đề trên đến gần hơn với môi trường giáo dục của giới trẻ ngày nay, đặc biệt là các trường Đại học, Cao đẳng thông qua nhiều hình thức. Theo Phó Chủ tịch chuyên trách Ủy ban An toàn giao thông Quốc gia Lê Kim Thành: “Đảng, Quốc

hội, Chính phủ, Ủy ban An toàn giao thông Quốc gia đã xác định việc ngăn chặn thương vong do tai nạn giao thông đối với thanh thiếu niên là một trong những mục tiêu phát triển của đất nước” (Quỳnh Nguyễn, 2024).

Tuy nhiên, để đạt được mục tiêu nhanh chóng, hiệu quả, công tác này không thể chỉ dựa vào sự nỗ lực một chiều của ngành Giáo dục hay các cơ quan chức năng mà việc nâng cao trách nhiệm, ý thức tự giác của mỗi học sinh, sinh viên- những công dân sẽ trở thành lực lượng nòng cốt của xã hội trong tương lai gần cũng chính là một yếu tố then chốt. Mỗi cá nhân cần tự nhận thức được vai trò, nghĩa vụ của bản thân khi tham gia giao thông để xây dựng một môi trường sống, học tập an toàn, văn minh.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Thực trạng về an toàn giao thông, ý thức và trách nhiệm của thế hệ học sinh, sinh viên hiện nay và nguyên nhân dẫn đến thực trạng

Việt Nam là một trong những quốc gia thuộc diện đang phát triển theo xu thế Công nghiệp hóa-Hiện đại hóa đất nước. Cùng với sự phát triển cả về kinh tế-xã hội, ngành giao thông vận tải cũng đã và đang có nhiều chuyển biến tích cực, đáng kể. Hệ thống đường bộ phát triển, phương tiện di

chuyển ngày càng đa dạng, tiện lợi. Việc mỗi cá nhân hay hộ gia đình sở hữu, sử dụng phương tiện giao thông để di chuyển như xe đạp, xe máy, ô tô để phục vụ cho công việc, học tập ngày càng trở nên phổ biến.

Tuy nhiên, song song với những lợi ích, thuận lợi ấy là hàng loạt những vấn đề đáng cảnh báo, lo ngại về trật tự an toàn giao thông. Những hành vi vi phạm luật giao thông như vượt đèn đỏ, không đội mũ khi tham gia giao thông, đi sai làn đường, sử dụng rượu bia khi lái xe,... vẫn thường xuyên diễn ra. Những sự việc ấy dẫn đến các hậu quả nghiêm trọng không chỉ là những thiệt hại về tính mạng con người và tài sản mà còn để lại những mất mát, nỗi đau tinh thần cho thân nhân, gia đình và toàn xã hội. Năm 2022, có 11.450 vụ tai nạn giao thông, làm 6.384 người thiệt mạng và 7.809 người bị thương (theo Báo điện tử Chính phủ). Một năm sau đó (tức năm 2023), số vụ tai nạn giao thông tăng lên tới 22.067, trong đó có 11.628 người tử vong và 15.292 người bị thương (theo Báo Kinh tế và Đô thị). Đến năm 2024, toàn quốc đã xảy ra 23.837 vụ tai nạn giao thông dẫn đến 10.996 người tử vong và 17.705 người thương vong (theo báo Thanh Tra).

Đáng lo ngại là, những năm gần đây xảy ra không ít những vụ việc về tai nạn giao thông có liên quan đến học sinh, sinh viên. Do nhu cầu đi lại, phần lớn sinh viên theo học tại các trường đại học, cao đẳng hiện nay sử dụng xe máy, xe điện để di chuyển tới trường học, địa điểm học thêm, tham gia các hoạt động xã hội. Một bộ phận sinh viên còn vi phạm luật an toàn giao thông: điều khiển phương tiện khi chưa đủ tuổi hoặc chưa có giấy phép; không đội mũ bảo hiểm; vượt đèn đỏ; dạt hàng 2, hàng 3 trên đường; thậm chí có những đối tượng lạng lách, đánh võng, phóng nhanh, vượt ẩu gây nguy hiểm tới tính mạng của chính mình và những người tham gia giao thông khác. Ngày 10/10/2023, đại diện Cục Cảnh sát giao thông Bộ Công an cho biết, trong 9 tháng của năm 2023, toàn quốc xảy ra 563 vụ tai nạn giao thông liên quan tới học sinh, sinh viên trong đó, 329 em học sinh tử vong và 528 em học sinh bị thương (baodongnai.com.vn).

2.2. Nguyên nhân dẫn đến thực trạng an toàn giao thông

2.2.1. Do nền giáo dục còn thiếu sót trong tiếp cận và quản lý

Một trong những nguyên nhân khách quan dẫn đến thực trạng tiêu cực về an toàn giao thông đối

với học sinh, sinh viên do công tác giáo dục, tư tưởng còn thiếu sót và hạn chế ở nội dung giáo dục và công tác triển khai. Mặc dù các chủ trương, kế hoạch của Bộ Giáo dục và Đào tạo về an toàn giao thông thực hiện nhưng chưa có khung chương trình tiêu chuẩn cho từng cấp học, hay việc thực hiện ở một số địa phương vẫn còn mang tính hình thức, chưa thực sự đi vào chiều sâu. Ngoài ra công tác giám sát, kiểm tra việc chấp hành quy định, luật về an toàn giao thông của các trường đại học, cao đẳng vẫn còn lỏng lẻo, thiếu sự phối hợp với gia đình, cơ quan chức năng. Bên cạnh đó, những hình thức tuyên truyền, vận động của các phong trào chưa thực sự hấp dẫn người trẻ, từ đó dẫn đến những ảnh hưởng còn hạn chế.

2.2.2. Do gia đình chưa thực sự quan tâm và bồi dưỡng ý thức đúng đắn

Gia đình là môi trường cơ bản nhất, có ảnh hưởng lớn nhất đến nhận thức, ý thức, hành vi của mỗi người. Đặc biệt ở lứa tuổi học sinh, sinh viên là lứa tuổi đang trong giai đoạn trưởng thành về nhân cách, nhận thức sống, thói quen sống, sự tác động và bồi dưỡng của các bậc cha mẹ có ảnh hưởng lớn đến định hướng của con em về pháp luật an toàn giao thông, giúp con xây dựng thói quen an toàn cho chính mình và những người xung quanh. Ngược lại với những bậc phụ huynh quan tâm, chăm lo tới việc nhận thức đúng đắn của con là những người cha, người mẹ còn có tâm lý buông lỏng, tự ý cho phép con em sử dụng phương tiện giao thông khi chưa đủ tuổi hoặc không nhắc nhở, kiểm soát trong việc chấp hành luật giao thông. Đáng lo hơn nữa là chính người lớn cũng đang vi phạm quy định, luật lệ về an toàn giao thông. Điều đó vô tình hình thành nên những tấm gương xấu tác động đến nhận thức, đạo đức của con trẻ.

2.2.3. Do ý thức, nhận thức của học sinh, sinh viên còn hạn chế

Không thể phủ nhận rằng, chính ý thức và nhận thức còn hạn chế của một bộ phận học sinh, sinh viên là nguyên nhân trực tiếp dẫn đến tình trạng tiêu cực về an toàn giao thông hiện nay. Về công tác tư tưởng, mặc dù đã được phổ biến về an toàn giao thông trong chương trình giáo dục, các hoạt động tuyên truyền của gia đình, nhà trường, xã hội, nhiều bạn trẻ vẫn xem nhẹ tầm quan trọng, lơ là trong việc chấp hành các quy định và luật lệ khi tham gia giao thông. Không ít sinh viên bình thường hóa các lỗi vi phạm nhỏ như không đội mũ bảo hiểm khi đi quãng đường ngắn, đi sai làn đường, bỏ qua các cảnh báo về trạng bị phương

tiện, sự chủ quan trong tâm lý và thiếu ý thức phòng tránh rủi ro đã dẫn đến nhiều vụ tai nạn đáng tiếc.

Bên cạnh đó, lứa tuổi như học sinh, sinh viên dễ bị ảnh hưởng bởi những tác động ngoài môi trường sống như bạn bè hay hiển nhiên nhất là mạng xã hội. Nhiều bạn trẻ đang nảy sinh tâm lý đua đòi, thích thú với việc thể hiện bản thân thông qua những hành vi mạo hiểm như phóng nhanh, vượt ẩu, lạng lách, quay clip lái xe mạo hiểm để đăng tải lên các trang mạng xã hội với mục đích “câu view, câu like”, tạo danh tiếng cho bản thân. Điều này góp phần hình thành những hành vi, thói quen sai lệch thậm chí cổ súy cho những bạn trẻ khác thực hiện theo. Ngoài ra, việc trang bị kỹ năng xử lý tình huống khi tham gia giao thông còn nhiều thiếu sót như sử dụng điện thoại, tai nghe khi lái xe dẫn đến phản ứng chậm hoặc hành xử thiếu an toàn làm tăng nguy cơ xảy ra tai nạn.

2.3. Một số biện pháp nâng cao an toàn giao thông của sinh viên tại các trường đại học, cao đẳng khi tham gia giao thông

2.3.1. Về phía Nhà nước và các cơ quan chức năng

Trong việc quản lý và xây dựng một môi trường an toàn, văn minh cho học sinh, sinh viên khi tham gia giao thông, Nhà nước và các cơ quan chức năng đóng vai trò quyết định. Sự chỉ đạo mạnh mẽ, thường xuyên từ các cấp quản lý về ý thức và trách nhiệm của học sinh, sinh viên khi tham gia giao thông là ưu tiên hàng đầu.

Cụ thể, các cơ quan quản lý cần tăng cường thực hiện kiểm tra, xử lý nghiêm các trường hợp vi phạm về an toàn giao thông từ những hành vi nhỏ nhất để làm gương. Đồng thời việc xử phạt cần công khai, minh bạch để tạo tính răn đe và giáo dục hiệu quả trong cộng đồng. Nhà nước nên tăng cường quản lý giao thông hệ thống đường bộ như bổ sung camera giám sát, hệ thống cảnh báo, bổ sung nhân lực ở các tuyến đường,... Ngoài ra, cần đẩy mạnh các chiến dịch, truyền thông Quốc gia về an toàn giao thông, chú trọng hướng đến giới trẻ, tạo sự lan tỏa mạnh mẽ về ý thức, nhận thức đúng đắn về văn hóa giao thông.

Đài truyền hình Việt Nam, Đài Tiếng nói Việt Nam, Thông tấn xã Việt Nam tăng cường thời lượng, ưu tiên bố trí khung giờ truyền thông, phổ biến kiến thức, kỹ năng tham gia giao thông của học sinh; đa dạng hóa hình thức truyền thông trên các phương tiện truyền thông thuộc phạm vi quản lý của cơ quan, đơn vị, mở chuyên mục

tuyên truyền an toàn giao thông cho lứa tuổi học sinh vào các khung giờ, chuyên tranh phù hợp để các em học sinh dễ theo dõi; lồng ghép truyền thông trước, trong, sau các chương trình truyền hình thu hút nhiều học sinh theo dõi (Thủ tướng Chính phủ, 2023).

2.3.2. Về phía Nhà trường

Vụ trưởng Giáo dục Chính trị và Công tác học sinh, sinh viên(Bộ Giáo dục và Đào tạo) Trần Văn Đạt cho biết: “ Công tác giáo dục an toàn giao thông trong trường hồ là một trong những nhiệm vụ trọng tâm để bảo vệ các em trước hiểm họa tai nạn giao thông. Học sinh, sinh viên vừa là nạn nhân, vừa là nguyên nhân gây ra tai nạn giao thông” (Quỳnh Nguyễn, 2024).

Những môi trường giáo dục cần chú trọng hơn nữa trong công tác tư tưởng, nâng cao ý thức và trách nhiệm của học sinh, sinh viên trong quá trình học tập. Để làm được điều đó, các trường Đại học, Cao đẳng cần triển khai đồng bộ, kết hợp nhiều giải pháp thiết thực. Nhà trường có thể đưa văn hóa giao thông tiếp cận gần hơn với học sinh, sinh viên thông qua các hoạt động ngoại khóa vừa để củng cố kiến thức, hiểu biết về quy định, luật lệ về an toàn giao thông vừa hình thành kỹ năng xử lý tình huống thực tế khi tham gia giao thông. Việc phát huy tối đa vai trò của các Đoàn, Hội sinh viên cùng các tổ chức câu lạc bộ trong các trường Đại học, Cao đẳng cũng vô cùng cần thiết. Điều này có thể gia tăng hiệu quả của việc giám sát, nhắc nhở sinh viên thông qua tư vấn, phổ cập kiến thức, kỹ năng lái xe an toàn hoặc mời cảnh sát giao thông địa phương đến truyền đạt kiến thức trực tiếp. “ ... tôi mong muốn các em học sinh, sinh viên đặc biệt là sinh viên tích cực học tập, tìm hiểu, thực hành để nắm vững và tuân thủ các quy định pháp luật về an toàn giao thông. Các em cần thiết phải trang bị những kiến thức, kỹ năng và các giá trị văn hóa giao thông an toàn làm hành trang cùng các em đi đến tương lai”(theo ông Lê Kim Thành- Phó Chủ tịch chuyên trách Ủy ban An toàn giao thông Quốc gia phát biểu tại Lễ phát động Học sinh, sinh viên nghiêm chỉnh chấp hành pháp luật về an toàn giao thông năm học 2024-2025).[4]

2.3.3. Về phía gia đình và bản thân học sinh, sinh viên

Sự đồng thuận hợp tác của gia đình và bản thân học sinh, sinh viên đóng vai trò then chốt trong việc quản lý hành vi, nâng cao ý thức, thái độ khi tham gia giao thông.

Về phía gia đình, các bậc phụ huynh đóng vai

trò là tấm gương, hướng dẫn và nhắc nhở con em về các quy định, kỹ năng khi tham gia giao thông như đội mũ bảo hiểm, đi đúng làn đường, dừng đèn đỏ sẽ giúp con hình thành thói quen tích cực tổng việc chấp hành luật an toàn giao thông. Đồng thời gia đình cần phối hợp với nhà trường, tích cực làm công tác tư tưởng, giảm thiểu tâm lý đua đòi, nổi loạn, thúc thể hiện bản thân một cách nguy hiểm của học sinh, sinh viên.

Về bản thân học sinh, sinh viên, mỗi cá nhân cần tự nhận thức đúng đắn về văn hóa giao thông, tự giác chấp hành luật giao thông, tích cực thể hiện sự văn minh, ý thức trách nhiệm, tôn trọng luật pháp, xã hội khi tham gia giao thông và lan tỏa, tuyên truyền tới bạn bè, người thân.

III. KẾT LUẬN

An toàn giao thông luôn là bài toán nan giải,

là vấn đề cấp thiết của toàn thể xã hội, ảnh hưởng trực tiếp đến sức khỏe, tính mạng, chất lượng đời sống. Đó còn là thước đo về đạo đức, ý thức, trách nhiệm của học sinh, sinh viên- những công dân mang trên mình triển vọng, tiềm năng về xây dựng một xã hội an toàn, văn minh, một đất nước phát triển. Thực trạng về văn hóa khi tham gia giao thông thực tế vẫn còn đáng lo ngại do nhiều yếu tố đan xen như công tác giáo dục tại nhà trường, sự quan tâm và hướng dẫn chưa kỹ lưỡng từ gia đình, ý thức, nhận thức cá nhân còn hạn chế, ảnh hưởng từ môi trường xã hội hiện đại. Tất cả tạo nên sự phức tạp, đáng cảnh báo của vấn đề. Để giải quyết vấn đề này nhanh chóng, hiệu quả thì sự hợp tác, phối hợp toàn diện từ nhiều phía là vô cùng cần thiết. Tất cả vì một môi trường giao thông an toàn, một xã hội văn minh và một cộng đồng bền vững.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Bộ Giáo dục và Đào tạo. (2024, October 5). Thực hiện hiệu quả giáo dục an toàn giao thông cho học sinh, sinh viên. *Cổng thông tin điện tử Bộ Giáo dục và Đào tạo*. <https://moet.gov.vn/giaoducquocdan/cong-tac-hoc-sinh-sinh-vien/Pages/tin-tuc.aspx?ItemID=9875>

Quỳnh Nguyễn, (2024), Phát động học sinh, sinh viên chấp hành pháp luật về trật tự an toàn giao thông. *Báo Nhân Dân*. <https://nhandan.vn/phat-dong-hoc-sinh-sinh-vien-chap-hanh-phap-luat-ve-trat-tu-an-toan-giao-thong-post834978.html>

Thủ tướng Chính phủ. (2023). Chỉ thị số 31/CT-TTg về tăng cường công tác bảo đảm trật tự, an toàn giao thông cho lứa tuổi học sinh trong tình hình mới. *Cổng Thông tin điện tử Chính phủ*. <https://vanban.chinhphu.vn/?docid=209268&pageid=27160>